

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Postán vagy Pécseltől hához küldve: EGÉSZ ÉVRE 5 ft — kr. FÉL ÉVRE 2 „ 50 „ NEGYED ÉVRE 1 „ 25 „

PÉCSI FIGYELŐ.

HIRDETÉSEK ÁRA:

Egy öt hasábos poltsor egyszeri megjelenésért 6 kr., 3-szorított 5 kr., 10-szorított 4 kr. fizetendő.

Szerkesztőség: János-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető közlemények és előzetések a szerkesztőséghez, hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.

Kiadóhivatal: János-utca 8-ik szám.

Kéziratok vissza nem adatnak.

A t. vármegye.

Nemes nemzeti Baranyavármegye t. köztörvényhatósága hétfőn tartotta ez évi utolsó közgyűlését Kardos Kálmán főispán elnökelete alatt a bizottsági tagok közepes számu jelenlétében, meglehetősen közöny mellett.

A t. vármegye jelenlegi állapotában olyan, mint egy közvényes „öreg ur“; ha nem bánja a fájás, nyugszik csendesen és el a mult dicőség kamataiból. Semmi sem érdekli, nem tud semmiért se hevtülni; de roppant érzékeny s mindjárt fölajdul, ha egy kis „czúg“ éri, ha egy kicsit megrójják, megkorholják.

Az „öreg ur“ pedig megint megérdemli a korholást; mert rosszul, vagy legalább is nem jól cselekedett.

Nagy adakozó kedvében beleegyezett, hogy Német-Bóly község elajándékozza az iskola-épületét, mely a község verejtekkel szerzett vagyonából épült s amint mondják, testvérek közt is megér 30,000 forint. Az még a szerencse, hogy nem rossz helyre ajándékozza a vagyont, amennyiben a kath. hitközségnek akarja adni, tehát egy olyan testületnek, mely az ajándékot meg tudja becsülni és az ajándékozó céljának és szándékának megfelelőleg föntartja és a közművelődés előmozdítására érvényesíti.

A kath. hitközség ellen nincsen nekünk semmi kifogásolási valónk; de még az ellen se szólunk, ha a derék sváb község felekezeti iskolává akar adni a községi iskolát, noha határozottan meggyőződésünk s nyíltan ki is merjük mondani, akár találkoznunk a közvéleménnyel, akár nem, hogy a felekezeti iskolának nem vagyunk barátai; mert szerény véleményünk szerént: a szabad szellem és általános művelődés legbiztosabb talaja a — községi iskola.

Valamennyi felekezeti iskolában,

egyén a katolikus, refor mátus vagy zsidó; mindenütt egyoldalu a nevelés.

Nem akarjuk véleményünket senkire se oktrojálni; ez a mi egyéni nézetünk, melytől ugyan el nem állunk, de azért mások véleményét is tiszteltetben tudjuk tartani.

Mondja ki Német-Bóly község, hogy községi iskoláját kath. felekezeti iskolává változtatja, ezt teheti; a község iskola-épületét engedje át a hitközség használatára, ezt is teheti; de hogy a községi iskola-épületet tulajdonjogilag oda ajándékozza a kath. hitközségnek: ezt már nem teheti.

Német-Bóly község józan töredéke és a nem kath. felekezettek, de akik szintén hozzájárultak az iskola-épület fölemeléséhez s viseltek annak a terheit; megfélebeztek az ügyet s most a t. vármegye elutasította őket felebbezésükkel s helyben hagyta az ajándékozást.

Az ügy tárgyalása alatt hallottunk több rendbeli föl szólalást pro et contra s mondhatjuk csudálkozottunk azokon az „épületes“ föl szólalásokon, melyeket az ajándékozás mellett eresztettek meg a már előzetesen jól megpáczolt s megspékelt szónokok. Legnevezetesebb a dologban az, hogy „hamis“ argumentumokhoz sem átalottak nyulni. Azt mondták ugyanis, hogy per alatt állt már az iskola-épület, amennyiben a fele kath. hitközség telken épült s a hitközség megis nyerte a pert; holott éppen az ellenkezője áll a dolognak, amint egy másik cikkünkben a bírósági ítéletek szövegeiről közlése mellett igazoljuk: a község nyerte meg a pert s a hitközség vesztette el.

Igy áll a dolog!

A község nem ajándékozhat, a községi vagyonról a tulajdonjog nem egykönnyen törölhető.

Amint tudjuk, a vármegye határozata megfölebezetteti s az is bizonyos, hogy a miniszterium megváltoztatja a határozatot.

És a nemes nemzeti vármegye krónikája ismét szaporodni fog egy „blamag“-zsal, amely nélkül ellehetett volna.

El bizon.

Közigazgatási reform.

Mióta a kisbíri allokáció elhangzott, a megyék közönsége kétségkívül tudatában volt annak, hogy a közigazgatási reform a közből áll!

Hogy ez miként fog megvalósítani, az a kiadóit jelszó s a nagyváradi „öbibilal“ után többé semmi kétséget sem szenved.

Az önkormányzati jog utolsó fozslányai is meg fognak semisíteni! S helyébe „idegen földről“ átültetik az agyondicsért állami közigazgatást — vagy a hogy azt a régi doktriner-iskola hívei jobban elneveztek, a centralizációt!

E sorok írója jól profecziált — midőn 4 évvel ezelőt Pestmegyei közgyűlésén megmondotta, hogy „mintán Tisza Kálmán egy 65-ben megírt könyvében, mint kormányra lépése alkalmával a törvényhatóságokhoz intézett köriratában az önkormányzat hívének vallotta magát — ebből a napnál is világosabban következik, — hogy az állami közigazgatás megvalósítása nem lehet senki más mint Tisza Kálmán.“

Ennek az embernek határozottan soha sincs szerencséje az igazmondáshoz!

A mindennapi élet erős küzdelmeivel eltolgatottan magyar közepostly — s veie együtt a magyar nép — ma még nem tudja merlegeini — minő fegyvert csavarnak ki kezéből, az állami omnipotencia hivel!

Hamis czéger alatt hamis érvekkel! Mert állhat erősen, hogy autonómikus jogok nagy része épségben marad — kinevezett tisztviselőkkel — sőt a választási jog elvonásáért rekompenzációit nagyobb ellenőrzési hatáskör biztosítják a törvényhatóságoknak!

Kinek ne jutna itt eszébe a jámbor hessenkasszeiák talmi forradalma, a kik a nagyherceg kastélya elé vonulva folyton azt kiabálták: „Wir wollen die Republik mit dem Grossfürsten an der Spitze!“

Autonómia! kinevezett tisztviselőkkel! S ezzel a világra szóló okoskodással megoldják, az eddig szerintük is megoldhatatlannak volt nagy problémát, az „önkormányzati intézmények összeegyeztetését a parlamentari formával!“

Nines ember az országban, a ki a közigazgatási reform szükségét ne érzé, — de nines rea semmi szükség, hogy elhagyjuk a historiai alapot — a mely ösze van növe a magyar nemzet ezredéves múltjával, tradícióival, szokásaival s politikai izlésével.

Minden kisebb nemzetnek s különösen a magyaroknak, mely elszigetelve áll Európa nagy népésaladai között — erősen ragaszkodniok kell sajátos nemzeti intézményeikhez, a melyek a maguk exkluzivitásukkal erős védőbástyát képeznek minden beolvadási kísérlet ellen!

Egyfelől több biztosítékai ok az alkotmányos életnek!

dását hisztá meg a, különben feltétlenül erősebb ellenfélnek. O így hiszi.)

A férj elkomolyodik. Néhanyszor fel s alá jár a szobában, aztán iróasztalához támaszkodik.

— Boszant a gyermekeség, Hermin, — mondja. — Tulajdonképen számba se kellene vennem, annyiszor ismétlődtek már közöttünk az ilyen jelenetek. De igen is boszant az, hogy te minden kis felhevülésre ilyen kényes hurokat érteszt.

— És mind ez miért van?... Csak azért, mert te szélszélyt látsz ott, hol egy férfiú félve gróztól elvélvő van szó; s elvnek hirdeted azt, mi nalatok, asszonyoknál, csak hisnág. Muló szélszély.

— Tökéletesen úgy van.

A kis asszonyka meg nem tudja alani, hogy egy diadalmas pillantást ne vessen „férje ura“ felváltó arczára. De hogy ne, mikor annyira önmegtágadó volt, hogy nem engedett szabad tért a benne forró elemek árjának.

De a férj is észre veszi ellenfele arczán a diadalmas mosolyt. Ez végleg kihozza sodrából.

— Eh, hát, mit is tartok én neked bójtí prédikációt?... Legokosabban teném, ha számba se venném gyermekeségedet!

— Természetesen!

Erre már igazán nem tud a férjem uram mást felelni, mint hogy beleveti magát egy öblös karosszékebe, rágyújt egy joféle havanára, s aztán igazgatóság, mérég, felhevülés mind, mind füstölés lesz.

Pillanatnyi szünet. Olyan a helyzet, mint a mikor a rekkenő nyári napon bírtelen elvonul a vihar, de olyan nyomászott marad a lég, hogy nem tudnók megmondani, nem követi-e azt rövid idő múlva új zivatar.

De itt a vihar csak percekig tarthatna. Megjelenik a szivárvány... Úgy, yel-bajjal megnyílik az ajtó.

S ha vannak hibái és fogyatkozásai, úgy javítani kell azokat — de nem elpusztítani az intézményt!

Mit akarnak hát az államosítási hívei? Jó és gyors közigazgatást?

Hát ezt mi is akarjuk. A törvényhatóságok helyes kikerekítését? Közigazgatási bíráskodást? Szolgálati pragmatikát, — a tisztviselők általánosabb, jobb díjazását, a közigazgatási törvények unifikációját és egyszerűsítését? Hát mindezt akarjuk mi is — azzal a különbséggel — hogy mi a tisztviselők általánosítása alatt azok élethosszigalini választását értjük!

Mi többet kívánunk! A teljes megyei önkormányzat visszaállítását — kiköndönök tartjuk első sorban a porosz Kreis-anschuss mintájára készült s a megyék plennának tevékenységét tökéletesen abszorbáló haszontalan közigazgatási bizottság“ intézményét!

Itt az idő hogy a municipiumpok nyilatkozzanak — s nem kételkedj, hogy a magyar törvényhatóságok tulnyomó része — néhány „öngyilkos“ vármegyét leszámítva, az önkormányzat fenntartása mellett foglal állást!

Csodálatos jelenség is volna, ha éppen az a része a magyar politikusi közönségnek nézne összetett kézzel vagy éppen segédekezne egy olyan fanak kivágásánál — a melynek terebélyes lombjai alatt évszázadokon keresztül oltalmat talált!

A függetlenségi pártvezér kecskeméti gyujtó beszédében zasztól bontott a közigazgatási kérdésben; sorakozunk hát e zasztól alá mindazok, kik hívei vagyunk a nemzet institúciói szabadságának!

Hát a kormánypart autonómistái?!

72-ben a bírósági rendezés alkalmával sok volt a hivatalkereső ember! Beállit az igazságügyi államtitkárhöz egy szális uri ember! „Mivel szolgálhatok?“ „Törvénykezési elnök szeretnék lenni!“ „Tesszt már szolgálj!“ „Nem én kérem, eddig gazdálkodtam — hanem olyan kriminalista vagyok én, hogy felakaszthatnam akár az édes apámat is!“

Megszavazzák ezek az ördögöt is! Förster Aurél.

Országgyűlés.

Majd négy hónapi pihenés után került szombaton ösze a t. ház, de nem igen látszott meg a képviselőkön, hogy valami kedélyes örömet éreznének a viszontlátáson. Még a folyosókon is, mintha csak választóvonalak lettek volna az egyes pártok közt, baloldal, jobboldal nem keveredett ösze s a külön pártbeliek hidegen, jóformán közönség nélkül haladtak el egymás mellett. Bent a teremben is ugyanez a hangulat, mint valami társaságban, ahol mindenki rosszul érzi magát, mert érzi, hogy kellemetlenség lesznek. A padosorok különben minden

Egy szöke fejecske... bodros kis ruhácska... két mosolygó rózsa arcz... csacsogó piros kis ajkak — ez itt a szivárvány.

Az eleven kis angyalka alig-alig tipeg nehéz terhével: kis kacsóki telve vannak tarka vadvirágokkal.

Még alig ért a szoba közepéig s egyre csacsogja: Ez a papának... ez a mamának!

Azután egyet lép még... a virágok szerte hullanak a szobában, megbotlik a kieseke s oda esik ő is a testvéreikre.

Egy pillanat alatt ott terem a durcász mama, a haragos papa. Össze vissza csokolják, becézgetik. A mama ölébe veszi, a papa letöröli ruhaeskajáról az odatapadt port.

Felvedve harag, indulatosság, válás s minden... minden...

A piczi kis baba pedig oda fűzi egyik karját a papa, másikat a mama nyaka köré s olyan rátartóan nevetgél, mintha tudná a kis zsarnok, hogy ő az, a ki közöttük dönt...

L. S.

Esernyő alatt.

Unalmas öszi este volt. Szitált az eső és a kövezet víztöcséiben visszatükröződött a gázlámpák imbolgó fénye.

Esernyők alatt siettek az emberek; ki baza, ki a kedélyes házi tűzhelyhez, ki meg az azt potló kávéházba, kores mába.

Mind néptelenebb lesz az utca és az eső ugyancsak megeredt...

Kedvetlenül, ásitozva ballagott le a lépésőn Pályi Gerő, a különben olyan vig fiatal fogalmazó.

Ólmos unalom kergette el hazulról. Olyan sivárnak találta ma este a világot, olyan tresnek önmagát... Mint

Kardos Kálmán 50-ik névnapja.

Ma egy hete, szombaton, nagy övezőt rendezett Aidinger János kir. tanácsos polgármester a polgárság bevonásával Kardos Kálmán főispán tiszteletére 50 ik névnapjának alkalmával. Az ünnepléesség sokkal nagyobb szabásu volt, mint előre képzelni lehetett. Az öszes törvényhatóságok, állami hivatalok, társulatok sorra tisztelegtek. A „Pécsi dalárda“ és a „Pécsi dalkörsör“ énekel. A Szécsényi tér fényesen ki volt világítva; minden ablakból gyertya-fény tört elő. Csak a Cséby-kasszonyok alakjai maradtak sötétben. Különböző zenekarok indulója mellett vo-

ha esontjaiból kifutott volna a velő, szívből a duzzadó életkedv...

Majd felvidult tán a kávéházban, a kompániaja körében. Idegessé tette ilyenkor az egyedüllét.

Éppen ki akarta feszíteni esernyőjét, midőn meglepett tekintete egy nőalakra esett, mely a zuhogó eső elől látszott meghúzódni a kapu alatt.

Az utcai gázlámpa tétova fényénél, mely egy rediváltó bájos arczra esett, örömteli meglepetéssel legetette szeméit Gerő a leánykan, aki zavarodottan sítftte le szeméit a merész tekintet előtt.

A fiatal ember szívébe rögtön visszazsökkent a piros, meleg élet. Megbúlvó állott a leány előtt, a ki lektázva az első zavart, az ártatlanság imádatódó kiváncsiságával fordította nagy sötét szeméit Gerő felé.

Kedves, negyvezetlen meglepéssel látszott észrevenni a fiatal ember meglepését, melyet szép külseje idézett elő, hódolatszerű bamaulat, mely az ifjú arczán szinte kacagatóan jelentkezett.

Különb Gerő is csinos, elegáns fin volt és rokonszenves vonásainak csak az a monokli adott kihívó jeletget, melyet most is, elragadtatva 25 évesek mohó kalandvágyától, oda csipített a jobb szemébe.

A leánykan hiába kereste az esernyőt, legnagyobb elragadtatására, természetesen. És legalább is ilyen természetes volt, hogy Gerő, igen udvariasan leemelve kalapját, válogatott kifejezésekkel felajálta esernyőjét és kísértet.

A leányka nem látszott mindjárt megérteni Gerő. Kerekre nyílt szemekkel nézett ra őt, elragadtatva 25 évesek mohó kalandvágyától, oda csipített a jobb szemébe.

Mert ez a gavallér, ez a győzelemhez sz kött hódító, most nem volt meut

T Á R C Z A.

K i d ő n t?

— Rajz. —

— Válsunk! — Nem válsunk!!

Néhan percznyi csend. Az asszonyka kitujja magát. A férjnek épen elég ideje van felkelni iróasztala mellől, kényelmesen elhelyezkedni a pamlag duzzadó párnáira.

Czigarettre gyujt. Olyan kedveléssel szemléleti a szélszélyes gyűrűkben kóválygó füstkarikákat, mintha jelenleg semmi más nem érdekelné.

A feleség dul-ful. Végig méri néhanyszor a szobát s mikor a pamlag elé ér, fenyegető állást vesz. (Olyan megenni való ilyenkor.)

— Eo nem tudok magával élni, nem akarok magával élni, nem fogok magával élni!

— Sajnálom.

A füstkarikák még sürűbben emelkednek. Egész felhőbe burkolják a férjet. Viz a forró olajra.

— Maga kiállhatatlan ember!

— Tudom.

— Ha a felesége iránt nincs figyelemmel, legalább a nőt tekintse bennem. — Igen.

A férj engedelmeskedik. Eldobja szivarkáját s néhan percz múlva a gomolyog helyében csak itt-ott ögyeleg egy-egy füstkarika.

Éz elégtétel az asszonykanak. Nem is haragszik már többé ugy. Egy karszéke dől, s mikor már elhitteti magával, hogy fog tudni nyugodtan is beszélni azzal a „kiállhatatlan ember“-rel, ismét megszólal.

nult föl a fátylás menet; — egy része a „Korona” vendéglőtől, másik része a „Hétfedelem”-től indulva ki. A Széchenyitérzen nagy számu kíváncsi közönség gyűlt össze az ünneplésségre. Dél előtt a megye tisztikara tiszteltet a főispán előtt; az ünnepi szónok Bartossághy Imre főjegyző volt. Ugyancsak délelőtt üdvözölte a főispánt Sávele Kálmán kir. törvénytudósai előnk a saját és bíróságai nevében. Este pedig a városbázan a következők fejezték ki tiszteletüket; Aidinger János kir. tanácsos polgármester a városi tisztikar élén; a katonai tisztikar nevében Snekal Manó ezredes; a pécsi m. kir. pénzügyigazgatóság nevében Dragonesen Dömjén igazgató; a pécsi m. kir. posta- és táviratigazgatóság nevében Opris Péter igazgató; a kir. ügyészség nevében Zsolnay György; a pécsi kir. államnépesség nevében Blum Gyula főmérnök; a pécsi kereskedelmi és iparkamara nevében Rath Mátyás előnk; a tanítóképző nevében Döbrössy igazgató; a joghallgatók nevében Saahy János olvasóköri előnk; a községi tanítótestület nevében Schneider István igazgató; a pécsi ipartestület nevében Hartl József előnk; a „Pécsi dalárda” nevében Jilly Alajos; a „Pécsi dalközség” nevében Német Béla előnk.

A városas előtt föllállított emelvényen a városi polgárság nevében Bolgar Kálmán ügyvéd üdvözölte a következő beszéddel:

Méltóság Főispán úr! Még látom emlékbem fennen ragyogni a faklyákat, melyeket polgártársaim üdvözletül gyűjtöttek meg akkor, midőn Méltóságod a városba bevonulva, főispáni széket elfoglalt. A bizalom előlegezése volt ez, a bizalomé egyrészt magas állása, másrészt fényes és kiváló személyes tulajdonai iránt.

Nehéz és sajátos körülmények között üdvözöltük akkor Méltóságodat, de éppen ez tette szébbé, nemesebb üdvözletünket, mert sziveinkben harcot vívott a fájdalom és az öröm, szemben állott a búcsúzás keserűsége a Méltóságod kitüntetésé fölötti örömezzel. Mindkettő jogosult volt, mindkettőnek forrása tiszta és igaz érzelmeiből fakadott.

Közel három éve annak, hogy Méltóságod a főispáni tisztet bírja és ma újra kigyalott a faklyák, lobogó fényükkel újra összegyűltve látja Méltóságod a szép, múltban és jelenben kiváló város polgárait. És mintha többen, számosabban lennének, mintha a faklyák világa fényesebb, tündöklőbb lenne! mert a bizalom most már teljessé lőn, a faklyák fényét neveli a Méltóságod iránti osztaltan tisztelet és szeretet, és vajjon ki maradna honn akkor, midőn a polgári erények elismerését ünneplnie alkalma nyílik?

Összesereglettünk, előtűntük, de nem valamely külső ok, nem egy kívül eső kitüntetés ténye hozott bennünket össze, hanem a Méltóságod iránti igaz ragaszkodás. És ez az, mi ez ünneplést nemcsak széppé és kedvesé, hanem nagy jelentőségűvé teszi. Ötven éves nevenapját ünnepljük; a névnapot a családi ünnepek közé szoktuk sorolni, e napon a szeretet és hozzátartozandóság érzete nyilvánulnak legerősebben. És Méltóságod nemcsak szíve bizonyára fönnémdobog, midőn egy egész város, annak egész polgársága megadja siet, pótolni igyekszik azt, mi nélkülöz, a családi köteleket, hisz hangosan és büszkén mondjuk el itt: a sors összefűzött bennünket, a gondviselés méltó tette Méltóságodat, legyen frigyünk tartós és boldog, legyen a közös munkálkodás- és törekvésben sikeres és üdvös!

De nagy jelentőségű is, mert ez

ünneplésben az elismerés nyilvánul, nem parancsszóra, nem szolgaiasan, nem a hódolat aláutasásával, megadja az egész polgárság osztaltanul és pártkülönbség nélkül és midőn én az egyhangulag, lelkesedéssel hozott határozat folytán lerovom a hála és elismerés adóját, örömmel teszem azt, mert mindnyájan, ha nézünk és elvink olykor nem is egyeznek, sőt szemben is állanak, egy szent ügy harcosai vagyunk: a város, e szép, e derék fejlődésért, haladásért, javáért küzdünk. Mi lélekemelőbb tehát, mint midőn az érdem elismerésében egyetértünk, mindnyájan hozzájárultunk az elismerés koszorújának kötéséhez? És valamint a kérdéket irányítja a mi tetteinket, nagy Méltóságod ünneplésében is egy magasabb tekintet nyilvánul: nyílt és szabad bevallása annak, hogy Méltóságod nemcsak bírja, de valóban ki is érdemelte ama város halálat, bizalmát és elismerését, melynek igazgatása kezébe tették tette. Városunk közügyei ama téren, melyen Méltóságodat ernyedtetlenül munkálkodni, buzogni, tevékenyen közreműködni látjuk; itt találta meg edes otthonát; idejövetele első percétől kezdve magáéva tette ügyünk: tesz, hat alkot és gyarapít.

Tövises és rögös a közügyek pályája, a leggyakrabban a jól betöltött szolgálattal csak az öntudat tisztasága jutalmazza, de éppen azért legyen ez ünneplés bizonyára annak, hogy a város szívében melegen dobog a hála érzete, hogy hazafiai kötelességének ismeri elismeréssel adózni az érdemnek és így Méltóságod jeles példája lelkesen a kitartásra, buzditson bennünket a további kitüzelemre. Ha törekvésünkben nem is kísér mindenkor a siker, ha szavunk, tetteink mérlegre vetettek is, ne inogjunk, ne esüggedjünk, hiszen a közügyek terén jogosult a bíralat is, ez int, edz és tisztít és a kötelességek híven betartó férfi nem vonul vissza, nem adja át magát a tespedésnek, hanem mindig előre törekszik, előre, mert edz szívében a hazaszeretet és a város iránti háláérzet társz.

Méltóságod kiváló tehetségeiben bírja az erőt, korában a szilárságot, állásában a tekintélyt, hozzánk való viszonyában a bizalmat és így a faklyák világánál, melynél szebben, melynél ékebben csak a polgárok szeretele és tisztelete ragyognak, mit is kérbethetnek az isteni gondviseléstől egyebet, mint hogy soha sem csüggedve, soha sem kétkedve segítse Méltóságod győzelemre azt a zászlót, melyre a város üdvé, haladása, fejlődése van írva, hogy legyen igaz és határozatosónk fönn és továbbra is bölcs, igazságos és jóindulatu vezérré itt, hogy az összetartás érzete éleszze munkakedvét és hogy elismerésünk adójával sokszor és mindig oly melegen adózzunk, mint tesszük azt ma. És mert lehet, hogy ősi jogaink vettettek mérlegre, adja Isten mi teljes bizalommal vagyunk abbéli hitünkben, hogy Méltóságodat mindig és mindenben át fogja hatni az a fény, melyet ma e város polgárságának szeretele gyűjtött meg e faklyákban. Fogadjia Méltóságod köszönetünket és hálanak eddigi működéséért, üdvünkünatinkat a holnapi napra és mindezt e lelkes kiáltásban egyesüljün: éljen Kardos Kálmán!

Mire a főispán következőkkel felelt:

Tisztelt városi közönség!

Ha bírnék költői ihletéssel, gyengé volna e perczben nyelvem, hogy tolmácsolja érzelmeimet, ha bírnék a hatalom minden eszközevel, — szegény volnék; s lenne még egy élet rendelkezésemre, kevés volna, hogy munkájával és tetteivel megháláljam

a mostani perczben nyilvánított érzelmeiket.

Ki egy életet keresztül a mindennapi életben éppen úgy mint a közéletben keblében az isteni szikrával, mit eszményiségnek nevezünk kűzd, fárads, munkálkodik, tőr és szenved, ritkán nyer elismerést, mit szőljak én, kit kevés eredményével csakély siker és tett után elárasztanak ily szokatlan jutalom s a ragaszkodás és szeretet fényes jeleivel.

Mit adhatok cserébe, mit ígérhetek? hogy hivatásomnak meg fogok felelni pontosan és lelkiismeretesen betöltendém hivatalomat, hisz ez kötelességem; hogy osztani fogom mindenkor lelkesüléssel párosult tetteirejtek, éltkre állók a társadalmi szűkséglet minden mozzanatánál, hisz ez polgári kötelességem; hogy egy szent céllé leszek előttem föntartani életem legdrágább vívmányait e szent egyetértése mely létezik közöttünk s ezt megvédem minden körülmények között hisz ez termézetem, hogy minden törekvésem e törvényhatóságának gyarapodása, híreinek és fényének terjesztése legyen, ez büszkeségem és szeresem: egyet adhatok cserébe, szívem minden dobbanását, hátralevő életemnek minden tettejét minden cselekvésért.

Rövid néhány év előtt, áttűtettem, szomszéd de nem idegen földből, mert hisz drága szülőföldem, megyénk! e diszító törvényhatóságnak csak erős talaja s ez amannak fénylő virága; élénk csak úgy virult, ha gyökerei ama erős talajban vetnek gyökereket s az életjét, életet csak úgy tűntet el ha e virágban nyert kifejezést.

Az első percztől minden érdemen kívül elárasztottak a ragaszkodás és szeretet ily jeleivel, melyek nem lehettek a mult tetteimben alapuló érzéseimnek kifolyásai, hanem egyedül a jövőben vettem reményeimnek előjelei; a melyek midőn ma oly fényesen ismétlik csak, azt tanúsítják, hogy nem követik a nagyvilágban divó szokást, mely csak az eredményt jutalmazza; hanem az emberi természet legnemesebb tulajdonaiból folyó azon nyilvánulásának adnak kifejezést, mely jutalmazza a jóakaratot, szándékat és tettvágyt.

Megjötték ream névze is némelykor a megpróbáltatás napjai, nem hiányzott a felreértés keserűsége, de mik ezek szemben az elismerés ily perczekkel, melyeket csak az tud megbecsülni, ki egyszer átélte őket, melyek elolthatlan örök emléket hagynak vissza, míg azok gyorsan eltűnnek a feledékenység tenyerében.

Önök befogadtak polgárait sorába, nemcsak formailag; egy szívvel egy lélekkel, átérztem s érzem, most is; ne esdaljak, hogy ezek után én nem vagyok önök között a kormányhatalom rideg letéteményese, hanem szükséges közvetítője, kihez nyíltan s bizalommal járhat mindenki, örül mindenkivel ha lehet és szenved ha kell és kinél a hivatalos ridegség és szigor csak akkor kezdődik, midőn más nál a becsület és becsületérzés megszűnik.

Még egy vágyam! tetemem szerencsése, nagygya e földet; e drága földet, hova kötnék a gyermek álmai, az ifjú ábrándjai, a férfikornak e kiolthatlan legszebb emléke; az emlék mely a sirba száll velem, mert hisz véssék be a szeretet betűit az ifjú fanak gyenge hejába rövid idő múlva csak forradást találnak; de írjak be a meglett törzsnak rideg kérgébe s az utolsó csapás a nyílt sebet találja. És midőn a sors utolsó csapását mérí ream, egy óhajom, egy imám lehet, mely a szívnek nyílt sebéből fakad. Isten áldja meg e törvényhatóságot, Isten áldja meg e város közönségét;

Éljenek.

Az ünneplés est tartama alatt a „Pécsi dalárda” a „Pécsi dalközség” fölváltva énekeltek a katona zenekar hangversenyével.

Az óváció 9 óra után ért véget.

A német-bolyi iskola-épület átirtatásának története.

A német-bolyi 199. sz. tjkvben felvett 243. hsz. s 192. sz. kis ház s ehhez tartozó 465., 1303. és 1420. hsz. sz. fekv. vösegeket Német-Boly községe 1869. évi szeptember 21-én kelt szerződéssel 2850 frtért vette Schulz József és nejtőlt, a szerződés megkötésével Káspár Rudolf községi bíró bízott meg, ez azonban nem ügyelvé eléggé a község jogaira, a szerződés hibásan iratott a módon, mintha Német-Boly község róm. kath. lakossága lett volna a vevő, ennek folytán a tulajdonjog „német-bolyi” róm. kath. község” javára kebelezetett be, — oha utóbb 1872. február 10-én Káspár Rudolf bíró és előjáró társai által kijelentetik egy nyilatkozatban, hogy a vételár Német-Boly mint politika” község összes lakóira kivettelt arány szerint befolyt összegből — vállalkülönbség nélkül — a községi pénztárból fizettetett ki azon zsebből, miképp ezen belsőségben iskola építtessék, és pedig községi iskola, miután a vétel célja az volt, hogy az esetben, ha az 1868. évi törvények értelmében a községnek nyilatkozni kell arra nézve, miszerint községi iskolát szándékozik-e fenntartani, — legyen telke, melyen ilyen felállíthatson, mint ezt 1871. évi június 19-én kelt és 369 aláírással ellátott, Horváth Mór szolgabíró által hitelesített nyilatkozatban ki is mondotta azon oknál fogva is, mert a m. kir. vallás és közokt. miniszterium által nyújtott 6000 frt kölcsön segítségével a községi iskolát meg is építtette.

Ezen építkezés közben tűnt ki azonban, hogy a telek nem a községre, hanem „Német-Boly róm. kath. községre” van kebelezve, minek folytán 1872. március 14-én Gócs Gyula akkori szolgabíró jelenlétében közgyűlés tartatott, és egy birtokadási nyilatkozat állítottat ki 305 róm. kath. lakos aláírásával, kiknek aláírását nevezett szolgabíró hitelesítette is. Ezen gyűlésen konstátáltatott, miszerint a vételár vállalkülönbségre való tekintet nélkül befolyt összegből, tehát a község pénztárból fizettetett ki, minek folytán tekintettel arra, hogy ily felekezeti vagyon elidegenítéséhez habár hibásan is nyerte azt valamely felekezet, a vallás és közokt. ügyi miniszter jóváhagyása szűkségeltetik. Német-Boly róm. kath. egyház községe fölyamodott a vallás és közokt. miniszteriumhoz a birtokadási nyilatkozat jóváhagyása iránt, és a miniszterium 1873. évi március 2-án Trefort aláírásával ellátva 4049. sz. a jóváhagyta Német-Boly róm. kath. község birtokadási nyilatkozatát. A leirat következőleg zól:

Vallás és közoktatási magyar kir. miniszter (nyomatvány) — 4049. szám.

Miután a Német-Boly községe által kért iskolai kölcsön ügye a kívánt 6000 frtnyi összegnek tényleges kitalványozása által már elintézett, és azon összegnek a Német-Boly községi 199. sz. tjkvben foglalt ingatlanok iránt kebelezését — az egyebé jelzőleg elégséges volta tekintetéből mel-felkötések kijelentem, most már csak azon kérdést kell megoldani, vajlon Német-Boly község ama óhajata, hogy a 199-ik sz. tekegyezőkönyvében foglalt s a róm. kath. hitközség nevére tekköznyeztet ingatlannak az ottani politikai község nevére s atkebelezése eszközölhető-e? — Tekintve

azt, hogy a tárgyalási iratok szerint Német-Boly község lakóai hitvallására nézve — kevés kivétellel — a róm. kath. felekezethez tartoznak, és így az ottani politikai és róm. kath. felekezeti község majdnem ugyanazon egyének összegéből áll; tekintve, hogy ugyanazon iratok szerint a kérdéses ingatlanok vételára nem a róm. kath. felekezetek hívek, hanem az egyetemleges község összes lakóai által vállaltatott nélkül befizetett pénzből állítottat ki, és így az nem felekezeti forrásból, hanem a politikai község közvagyonából veszi eredetét; és tekintve, hogy azon ingatlanoknak az összes község közös tulajdonába való visszabocsátását a katolikus lakosok túlnyomó nagy többsége kívánja, elleve pedig senki részéről kifogás nem tétetett: folyamodó község részére a kérdéses ingatlanok átengedése kért jóváhagyást — a birtokviszonyoknak az oktatásügy érdeke által kívánt meliőbb végleges megoldása tekintetéből — ezenel megadom. — Erről tekintetes uraságodat Német-Boly községi folyamodványának ide csatolása mellett hivatkozva m. é. augusztus 14-én és ugyanazon évi december 16-án 1273. és 2064. sz. a kelt felterjesztésére további intézkedést végett tudósítom. — Budapest, 1873. évi március hó 2-án. Trefort A. k.

Ezen az alapon 1873. évi március 2-án 4245. sz. a folyamodott Német-Boly politikai község tulajdonjog bekebelezését a pécsi kir. tszék tkvi osztályánál, és tulajdonjoga be is kebelezetett; ezen bekebelezés ellen a pécsi egyházmegyei hatóság 1873. évi 5479. sz. a. fölyamodást adott be, melyre a bpesti kir. ítélő bír. 1873. évi 35993. sz. végzésével a bekebelezést feloldotta; ezen sérelmes végzés ellen ismét a község 1874. évi 114. sz. a. nyujtott be fölyamodást és a m. kir. Curia 1874. évi 2855. sz. a. végzésével a kir. Tbla határozatát hagyta helyben különösen azon okból, miképp a tulajdonjog ez uton el nem bíralható, hanem csakis per útján dönthető el a tulajdonjog kérdése, mely curiai határozat folytán a német-bolyi 199. sz. tjkvben a község tulajdonjoga töröltetett.

A községi lakosság ebben meg nem nyugodván a pécsi kir. törvényszék polgári osztályánál 1876. évi május 17-én 4728. sz. a. rendes keresetet adott be Kovács Zsigmond akkori pécsi püspök által képviselt pécsi egyházmegyei hatóság ellen, és a per befejeztetvén, Német-Boly község javára döt el előnyösen az 1877. évi aug. 23-án tartott ülésben 3897. sz. a. kozott ítélet szerint. Az ítélet így hangzik:

3897. sz. a. Ö fősége a király nevében.

A pécsi kir. törvényszék részéről Német-Boly községnek, mint Német-Boly ügyvéd által képv. felnepek, a pécsi egyházmegyei Hatóság és Radenich János ügyvéd által védett alperes ellen a németbolyi 199-ik sz. tjkvben felvett birtok tulajdonjogának megítélése iránt 1876-ik évi május hó 17-én 4728/p. sz. a. beadott keresetlevéllel kezdett per tárgial kezdett és tanúk kihallgatásával befejezett perében, Pécselt 1877-ik évi augusztus hó 23-án tartott nyilvános ülésben következőleg ítéltetett. A keresetek hely adatván ezenel kimondatik, hogy a németbolyi 199-ik sz. tjkvben felvett 243. hsz. sz. a. 193. sz. ház, így az ehhez tartozó 465., 1301 és 1460. hsz. sz. a. fekvő segek tulajdonjoga felperes Német-Boly községet illeti. A perköltségek kölcsönösen megszüntetnek. A jelen ítélet után megszabandó kincstári illeték alperes által viselendő. Felperesi ügyvéd díjai és költségei saját leve irányában 30 frt 50 krban állapittatnak meg. — Indokok: Felperes község keresetét azon körülményre alapítja, hogy a pertárgyat képező ez a németbolyi 199. sz. tjkvben felvett ingatlanok a község mint politikai testület elhatározása folytán és ennek javára rendeltettek megvették, hogy annak vételára a politikai község tagjai részéről adattak össze és ennek következtében a szerződésbe helytelenül vétetett fel „Német-Boly kath. hitközség” mint vevő. A keresetlevél mellett bár egyszerű másolatban felhozott, de az ellenfél által nem kifogásolt C., a bizonyítványával a községi előjárók igazolják, hogy a per tárgyat képező ingatlanok csakugyan Német-Boly politikai község és nem róm. kath. hitfekezete javára vásároltattak, így ezen körülmény igazolattatik szintén a keresetlevél mellett felhozott E.) alatt birtokeladási nyilatkozat szerint is. Ezen körülmény és állítás tehát bebizonyítottnak tekintendő. Az ügy akként állás mellett csakis azon kérdés képezheti az ítélet tárgyat, vajjon a fentebbiek mellett a keresetek hely adható-e azért, mert a kérdéses ingatlanok tulajdonjoga a hitközség javára lett bekebelezve, és mert a tulajdonjogának a politikai község javára leendő bekebelezéséhez szükséges engedélyt alperes, egyházmegyei hatóság megadni vonakodik. Tekintve, hogy a keresetlevél mellett D.) a felhozott jókv. tanúsága szerint Német-Boly község róm. kath. felekezete kimondotta, hogy iskoláját községévé kívánja átválttatni, és ezt határozatilag ki is mondotta; — tekintve továbbá, hogy ugyanazon felekezet az E., a birtokeladási nyilatkozatban azt újból kimondotta és egyuttal megengedést adta, hogy a kérdéses ingatlanok tulajdonjoga a politikai község nevére kebeleztesse be: — tekintve továbbá, hogy a keresetlevél mellett F., a felhozott rendeletével a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterium is megengedte, hogy a peres ingatlanok a hozzá folyamodott Német-Boly község, mint politikai testületnek átengedtessek; — tekintve to

minden zavarodottságtól. Teljes önuralma volt szűksége, hogy kiállja a leánya tiszta tekintetét, mely csodálatosan fürkészőleg volt arcára szegezve.

A szép leány vártalon elmosolyodása dacára határozott visszautasítást várt.

Képzeltét tehát, mennyire kellemesen lepte meg a jó fiút, midőn a leánya leírhatatlan kecses fömozdulattal, de csakis ezzel adta tudtára, hogy: ha úgy tetszik, indulhatnak. Egyuttal graecizos szemérmességgel emelte fel kissé egyszerű ruháját, megvédendő azt az utca sarától.

Már jó ideje haladtak egymás mellett halgatagon az esernyő alatt, a míg Gerő belekezdhetett jól kieszelt mondókájába, melyet ma különösen változatos, mulattatóvá igyekezett tenni. Restelkedő esodálkózással vallotta be önmagának, hogy el van fogulva; tán először növel szemben, de bizonyára sohasem oly rejtélyes okból, mint a jelen esetben.

— A hölgyek rendszerint igen rossz néven veszik a férfiakat azt, ha ezek valamelyike elragadtatva az első benyomás lelkűzhetlen hatalma, mondhatnám: büvéreje által és tartva azou valószínű vesztélyt, hogy a vártalon jött kedves tünemény elvárásolt tekintete elől tán örökre eltűnik; — azon tisztességűds szemmelirtásával, mely a gentleman megkülönbözteti, tulteszi magát kissé a társadalom feszes, de hagyományosentestette szokásain és bamlata tárgyához azonnal és közvetlenül fordul ott, ahol ez a csodálat hirtelen megszületett, például és történetesen az utczán és alátatosan bemutatja csekély személyét a hölgynek; igen, bemutat egy egyént, aki el van ragadtatva a bájos jelenés által, kitől boecanatot esd és engedelmet arra, hogy megvédhesse őt az utczának sokszor nyílt tolakodással fajúló kellemetlenségei ellen és sűtkérszések abban a pártatlan fényben, mely csak ily remek fektek szemekből sugározhatik, felderítva a szivmelengető

Gerő kezdte a helyzetet kétségbej tőnek és a mellett keservesen füresának találni.

Hátha csak ingerkedik vele ez a bájos, de rejtélyes anygal?

Hisz ez esetben szörnyen nevétségessé teszi magát magánbeszédletmészetti erőküdeisével az esernyős Don Juan...

Éh, mit, legjobb lesz egyenesen bátran nekimenni a baj forrasának.

— Boecánat, nagysád következetes hallgatása megzavar, aggaszt... Tan még is csak kellemetlen vagyok önre nézve... Gerő hiába várta a választ.

— Kérem, könyörgök, nagysád — szólt végre türelmét vesztve és nagymerészen arra használta fel egy szűk s néptelen utca sűtségét, hogy a leánya keztyus kezeskéjét viharosan megragadjia — csak egy szót, egy egyetlen szöcskét atól, a kinek pusztá megjelensége elég volt, hogy a legszentebb vonalzat ébressze bennem, a kinek... —

Az a hívös szempár ismét Gerő szeméit látszott keresni. És mikor megtalálta azokat, akkor tulajdonosuk ismét elvesztette annak a szenvedélyes mondatnak a fonalat, melybe anyi hűvél kezdett. Kezéből kieszszott az a keztyus kezeske, mely néhány pillanatig mintegy ünfeledten nyugodott ott.

Szigoru, feddő kifejezés helyett elragadó mosoly fodrozódott a kis szajzon, ha nem egy árva szöcska sem jutott ki rajta.

És Gerő még mindig nem adta fel a kísérletést. Ez az ifju, a kiben kiválóból jellembeli és lelki tulajdonságok nélkül, nem hiányzott egy esipetyói léha könynyűvértéséggel párosult esufondoros hajlamok sem, a történetk után jóvak látta hinni, hogy a leánya következetes hallgatásának nem lehet más oka, mint az érlelmiségnek, az észbeli tehetségnek bizonyos fogyatkozása, mely, hogy meg szegyenítő alakban ne mutatkozzék, bölcs

helyettes jegyzőnek azon kérelemmel, hogy azokat állítsa ki s szolgáltatassa neki vissza, miután azonban a helyettes jegyző azok kiadását valószínűleg elfelejté, ifjú Ohmacht János személyesen ment azokért a hivatalba, hol is a jegyző udvarban volt jegyző öt minden okadatolás nélkül szitkozódások közt kidobással fenyegette, benne azonban emberére talált.

A fentebbi verekedési ügyre vonatkozó törvényszéki tárgyaláskor a jegyző javára hozott felmentő ítélet alapján a felfüggesztés is megszűnt, nem hagyhatom érintetlenül a jegyzőnek a törvényszék által hozott intézett azon kérdésre, hogy büntetve volt-e már? abbéli választát, hogy ő még nem volt büntetve, holott köz tudomásu dolog, hogy a jegyző a katonasággal volt verekedésből kifolyólag közigazgatási úton jogérvényesen 50 forint s Heil nevű németbőlyi lakoson előkötött pótközdokásért bíróság szünte jogérvényesen el volt marasztalva, — kérdésmost már, hogy eme büntetések elhallgatásával nem-e követett el a bíróság iránt félrevezetést?

Érdekes a jegyző által nyilvános képviselőtestületi ülésen tett azon nyilatkozata, hogy ő ismert atyai jó indulata által oda fog hatni, lehetőleg a község hátrányára dolgozni azért, mert a képviselőtestület felszólította, hogy a szegényalap javára reá büntetésképp kirótt 50 frtot kamataival együtt fizesse be.

Levelevz.

Tek. szerkesztő ur!

A „Siklós és Vidéke“ f. é. 40. számában a „Hírek“ rovatában egy köllemény jelent meg mit a „Pécsi Figyelő“ is átvett, kemény megrovást tartalmaz a miatt, hogy folyó hó 4-én mint felséges királynak névnapján a siklósi Ferenczen-diek templomban az ünneplés szt. mise alatt a „Gottterhalte“ énekelte. Miután ezen közlemény nem telet meg teljesen a valóságnak az igazság és kötelelenségért egyaránt készlet, hogy arra egy-két reflexiót tegyek. A t. közl. bírálata tulszigoru s hozzá nem egészen indokolt. a) mert a kérdéses napon nem a német „Gottterhalte“ hanem a magyar „Tartsa Isten“ énekelte a szt. mise alatt; b) meri a megbotránkozás — ha egyáltalán történt és annak vehető — nem volt általános, hanem csak prtialis a je-jenvoltak egy igen csekély részére szoritko-zván. c) mert a „Tartsa Isten“ királyi himnus nemcsak Siklóson énekelte, hanem az ország többi részeiben is. d) mert bármily nagy osztrák szaga van a „Tartsa Isten“ himnusnak, szerény nézetem szerint a nemzeti érzület mégsem sérti annyira s oly nagymérvű megbotránkozást sem okozhat, mintha valaki magyar létere trakkba bujk s fejét czilinderbe dugja. Pedig ilyfajta magyarok sajnos! a meg botránkozás helyén Siklóson is találkozunk am! Legyünk e ak következetek s amit ma szajjal fekeiének mondunk, holnap ne törekedjünk azt tettel fehérre mosni. Aztán a „Tartsa Isten“ éneklése méntséget talál azon kényszerállapotban, hogy eredeti magy. királyi himnusunk nines s így kénytelen-kelletlen azt kell énekelnünk; de a frakk és czilinder viselése semmi körülmény által nem menthető. Végre nines magyar e hazában kinek kellet ne daga-tana a hó óhaj és vágy: vajha mielőbb elérkeznek az idő, mely egy eredeti magyar királyi himnus megszületését hirdetné! Tehát, hogy a jövőben hasonló megbot-ránkozásoknak ne legyenek kitéve, kérve kérem az illető megbotránkozókát: ragadjanak tollat és egy eredeti magyar királyi himnus megteremtése által a közös óhaj és vágy teljesülését segítsék elő. 100 db. arany mint pályadíj — a magy. tud. akademia részéről — már régóta gazdára vár. Tehát fac et tolle, azaz készíts himnust és vid az aranyokat. Ami ha megtörténik, a megbotránkozók hazafis érzületét annyira sértő „Tartsa Isten“ örökre el fog tűnni a feledés sűrű homályában. Ugy legyen!

Siklós, 1889. október 16.

Nith Norbert, zárdatónok.

Gazdasági jövőnk.

Azok a gazdasági kiállítások, amelyeket az ország különböző részein évről-évre a gazdasági egyesületek rendeznek, mint már egyizben kijelenttük, csak részben szolgálnak a helyi érdekek istápolására, s a nagyobb haszon mindig az idegen kiállítók javára esik, akik gyári portékájukal jó vásárt esüálnak a kiállítási piacon. Csodálatos, hogy a gépgyári kiállítások valóságos kultuszszá nőtték ki magukat s minden egyéb iparezikk mellözésével kizárólag a gazdasági gépipar-czikkek kapnak helyet a „pavillonokban“.

Azt kell hnnünk, hogy a megyei kiállítások eszmeje mindig a gép- és mezőgazdasági-czikkek gyárosaitól származik, s az ekeversenyeket is az ő kedvkért rendezik.

Nem mondjuk, hogy az ilyen kiállításoknak és versenypróbáknak gyakorlati haszna ne lenne, de kárhoztatnunk kell, hogy a gazdasági egyesületek az ilyen alkalomak kiaknzásával a saját területi produktumainak nyilvános versenyen történő emelése tekintetéből nem teszik meg a szükséges köteleltségüket.

A gazdasági egyesületek sok helyen tévesztett keretben mozognak, s így az igazi nemes eszéljukat, mely a köznép gazdasági helyzetének biztosítását képezi, nem érthetik el.

Pedig a gazdasági egyesületek legnemesebb törekvése: a közigazdaságnak ok-szerű gyakorlat által fejlesztése, hasznosítása, jövedelmezésének előmozdítása s a jövőben való biztosításának előmozdítása, és főleg ami aztán önként következik, a produktumnak piacot teremteni.

De kizárólag a mezőgazdaság hazárd természetével folytatni folytonos harcot, hiábavaló és szárandó törekvés.

A vidéki gazdasági egyesületekre és ott a hol ilyenek még ninesenek, a városok és községek mint erkölcsi testületekre most nagy miszió vár. Ha nem halgatnak a természet intő szavára, lassan elpusztulnak.

A gabnatermelés ma már alig-alig hozza meg a kamatokat, a szőlőt elpusztította a filoxera. Hogy azonban mit csináljunk, hogy munkaerőnket parlogon beverni ne hagyjuk és az áldott anyatől termőképességet kiaknzva hasznunkra fordíthassuk: nézzük meg a pestmegyei gyümöstermelés eredményét.

Hogy a pestmegyei gyümöstermelés milyen óriási dimenziókat nyert és hogy a fajok nemesítése tekintetében mily bama-latos haladást tud felmutatni Keeskemét, Halas, Nagy-Körös, Tass, Dunavese, Dömsöd, eléggé esodaltuk a pestmegyei gazdasági egyesület által a mult heten rendezett kiállításon.

Halas városának az ő igyekvő polgármestere kezdeményezésére berendezett faskolája ma már 48.000 □ öl kiterjedésben pompázik a város határában. A város szegényebb lakossága a faskola ügyes ker-tészének szakszerű felvilágosítása mellett ingyen kapja a csemetéket.

Csak így és ilyen gazdálkodás mellett lehet a gyümöstermelést meghonosítani és annak piacot teremteni.

De első sorban faskolat kell fölállítani szakszerű kertész felügyelete mellett, a ki a népet a gyümöstertermesztés minden titkaira kitanítsa.

Az antverpeni rakodó partokon a magyar buza mellett ott találjuk már Magyarorszag izletes gyümölcseit is. E jövedelmező termelés ág fejlesztése tehát elősegítőleg kell közrehatni, hogy ahol még ninesnek meghonosítva, ott mivelés alá véssenek, a hol pedig már megteremtették, de összekötöttek hiányában ismeretlenségben vannak, telderítsenek, hogy a termények kiviteli piacok szerzése által megfelelőleg értékesíthetők legyenek.

Hazánk alkalmas területeinek jobb és megfelelőbb kihasználására közre kell hatni, hogy az említett kisebb termelési ágak ennél nagyobb mivélési területet foglaljanak el.

Es itt rá kell mutatnunk a fillokszera pusztítás következtében ért nagy közzgazdasági veszteségre, mely csak úgy és akkor lesz csak némileg ellensúlyozva, ha majd a fillokszera által kipsztított s egyébként más, értékesebb termelésre nem használható területeket, hova hamarabb gyümölcshűs árnyékolják.

Szigoru ragaszkodással kell azonban lennünk, főleg a földtalaj minőségére, és vegyük számba a gyümölcsfajok előállítását a talaj termőképességéhez képest; tartózkodjunk a nagyon sokféle faj forszirozásától és valogassuk ki a legjobbat, hogy ebből vihessünk minél többet eladásra.

A gyümöstermelést a gazdasági ág egyik legjövődelműbb forrásává tehetjük és azért e tárgyról jó volna komolyabban gondolkodnunk.

Gabona-árjegyzék

Pécs sz. k. városában 1889. évi okt. 12-én tartott hetivásárról.

100 kg. —	—
Buza:) őszi	100 kg. —
) tavaszi	7.50
Kétszeres)	6.80
örzs:)	6.70
) őszi	6.60
Árpa:) tavaszi	—
) őszi	—
Kukoricza)	6.50
Hajdina:)	5. —
) őszi	6.60
Zab:) tavaszi	—
) őszi	—
Széna:)	3. —
Szalma:) ágy	2. —
) alom	—

NAGY FERENCZ
laptalajdonos.

KIS JÓZSEF, VÁRADY FERENCZ
lapvezér. felelős szerkesztő

HIRDETÉSEK.

Első Pécsi Temetkezési Intézet „Kegelet“
C-pésta utca 22-ik szám
-vállalja a-

temetkezését rendezését
a tulajdonát képező francia minta szerinti díszes legmenes üveg- és nyitott halottas koscsaiban, itt helyben és vidékre, oleson és legszebb kivitelben.

Diszes ravatalozások felállítását minden osztályhoz.
A halottak szállítását minden irányban.

Raktár érc- és fakoporsókból, szemcsék, sirkoszorok, térfi- és női halottas ruhák.
A pontos kivitelért az intézet alólírott tulajdonosai keszekednek:

Hoffman Károly, Edhoffer Ferencz
Harti Ferencz, Szigriszt János
Kindl Ferencz, Lauber Rezső
Gindl Alajos rendező.

Eddig még fölülmulhatlan a MAAGER W.-féle valódi tiszta Csukamáj-olaj MAAGER VILMOSTÓL BÉCSBEN.

Az orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyen emészthetősége folytán gyermekeknek is ajánlató, mert a leg-tisztább, legjobbnak elismert szer: mell- és tüdőbajok, görvény, daganatok, kelések, bőrkütesek, mirigyek, gyengeség stb. ellen — egy üveg ára 1 ft — kapható gyári raktárban: **Bécsben, Heumarkt 3. sz.** alatt, valamint az Osztrák-Magyar birodalom legtöbb s jobb nevű gyógyszerüzaraiban.
Pécselt kapható: Sipöcz István, Zsiga László, Erreth Janos gyógyszerüzaraiban; Reeh Vilmos, Spitzer fia és Köszl János kereskedésében.

Poloska-kiirtás. Tirgram
az egyedüli szer, melyvel poloskák és ezek petéi végképen kiirthatók. Kapható leg több gyógytárban, fűszer- és vegyes kereskedésben.
Egy üveg ára 20, 40 és 60 kr.
Főraktár és képviselőség: **Pécselt, Lang H. és fia eszénél, Fő-tér.**
Tirgrammal nagyon könnyen lehet tisztítani, az eredmény meglepő s azonnal látható.
Minden üveg Tirgramhoz egy használati utasítás és egy ecset van csatolva.

Pénzt!
sorsjegyekre, értékpapirokra, bank, zálogjegyekre, vidéki takarékpénztári részvényekre, részletvekre, arany- és ezüst pénzneműekre bármely összegig olcsón ad
LÓRY J.
banküzlete
Budap. st. IV., halvani-utca 17.

Állami érem — Arany érem.

ÉBRESZTŐ-ÓRÁK (angol és francia gyártmány) a legnagyobb választékban 2 évi írásbeli jótállással
gyári áron 3 frttl — 25 frtig.
Elegans és modern
Inga és szalonórák mindenféle stílyben elkészített bútorhoz 5 évi jótállás mellett gyári áron kaphatók:
SCHÖNWALD IMRE
Pécselt (Király-főteza, a hattyy szálloda épületében).
Műhely: (Király-fő utca 38. szám Mestriss-féle házban, a Lyceum templom mellett).
A legrosszabb órák a legpontosabban lesznek több évi jótállás mellett javitva.
A kirakatban megtekintésre ajánlatnak: most érkezett meg
párisi ujdonságok szebbnél-szebb ékszerék.